

«El Umiti» қоры» корпоративтік қоры

Педагогтердің біліктілікті арттыру курстарының
қазақ және орыс тілінде оқытылатын
«Педагогтің кәсіби дамуы: ойлау жүйесі, төзімділік, тиімділік»
білім беру бағдарламасы

Астана, 2025

Мазмұны

1. Жалпы ережелер	3
2. Глоссарий.....	4
3. Бағдарлама тақырыбы.....	7
4. Бағдарламаның мақсаты, міндеттері және күтілетін нәтижелері	9
5. Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны	10
6. Оқу процесін ұйымдастыру.....	16
7. Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету	16
8. Оқыту нәтижелерін бағалау	17
9. Курстан кейінгі қолдау.....	17
10. Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі	18

1. Жалпы ережелер

Педагогтердің біліктілікті арттыру курстарының «Педагогтің кәсіби дамуы: ойлау жүйесі, төзімділік, тиімділік» білім беру бағдарламасы (бұдан әрі - Бағдарлама) бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім беру ұйымдарының, арнайы және қосымша білім беру ұйымдарының, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарының педагогтерін қазақ және орыс тілінде оқытуды реттейді.

Бұл білім беру бағдарламасы педагогикалық құрамның икемді дағдыларын (soft skills) дамытуға және компетенциясының сапасын арттыруға бағытталған, сондай-ақ одан әрі осы дағдыларды олардың қызметіне енгізуді көздейді. Образовательная программа направлена на развитие гибких навыков (soft skills) и повышение качества компетенций педагогического состава, с дальнейшим внедрением данных навыков в их деятельность. Негізгі бағыттары – сыни және креативті ойлау жүйесін қалыптастыру, эмоциялық төзімділік пен когнитивті икемділікті дамыту. Бұл дағдылар халықаралық тәжірибеде үздіксіз кәсіби даму мен тиімді педагогикалық қызметтің іргетасы ретінде қарастырылады.

Білім беру саласындағы соңғы зерттеулер педагогтерді жаңа қызмет түріне, атап айтқанда білім үйретумен шектелмей, XXI ғасыр дағдыларын меңгеретін білім алушыларға сүйемелдеу көрсетуге дайындаудың маңыздылығын көрсетіп отыр. TALIS (OECD, 2019) бағдарламасының деректеріне сәйкес, рефлексиясы жоғары, икемді ойлау және төзімділік қасиеті бар мұғалімдер оқушылардың бойында тәуелсіз болуы мен жауапкершілігін дамытуға ықпал ететін ынталандырушы ортаны құруға қабілетті. Осыған ұқсас компетенциялар Future of Education and Skills 2030 (OECD) құжаттарында да бекітілген, онда педагогтардың белгісіздік жағдайында жұмыс істей білу, қарым-қатынастың горизонтальды формаларын құру және үздіксіз өзін-өзі дамыту мәдениетін қолдау сияқты қабілеттерін қалыптастыру қажеттілігі атап көрсетілген.

PISA-2022 халықаралық зерттеу нәтижелері де метапәндік және когнитивті дағдылардың маңыздылығын атап көрсетеді. Атап айтқанда, бұл зерттеу білім берудің сапасы мен сыни ойлау деңгейі, стандартты емес мәселелерді шешу мен ақпараттарды талдай алу қабілеттері арасында байланыс бар екенін анықтаған. Дәл осы компетенциялар World Economic Forum: Future of Jobs Report (2020) есебінде таяу онжылдықтар ішінде білім беру саласы мен экономиканың орнықты дамуының негізі ретінде қарастырылады. Осылайша, тиісті дағдыларды меңгерген педагогтарды даярлау білім беру процесінің сапасын арттырудың шартына айналады.

Бағдарламаның мазмұны Білім беру ұйымдарының педагогтеріне арналған кәсіптік стандарттар және мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2023-2029 жылдарға арналған тұжырымдамасы сияқты

нормативтік құқықтық актілерде көрініс тапқан педагогтің кәсіби қызметіне қойылатын өзекті талаптарды ашып көрсетеді, онда білім беру мазмұнын жаңартуға және педагогикалық тәжірибенің цифрлық трансформациясына, әлеуметтік-мәдени өзгерістер мен орнықты даму талаптарына сәйкестігін қамтамасыз ететін компетенттік тәсілді енгізуге баса назар аударылады.

Бағдарламаның өзектілігін қосымша негіздейтін деректер ретінде 2025 жылы «El Umiti» қоры» КҚ педагогтардың өзекті қажеттіліктерін анықтау мақсатында жүргізген әлеуметтік зерттеуінің нәтижелері алынып отыр. Сауалнама нәтижелеріне сәйкес, 2000 респонденттің 66%-ы икемді дағдыларды дамытудың маңыздылығын атап өткен, сондай-ақ жеке тұлғаның төзімділігін қолдауға, рефлексияны, өзін-өзі реттеуді дамытуға және кәсіби міндеттерді креативті шешу қабілетін дамытуға бағытталған бағдарламаларға деген қажеттілік анықталған.

2. Глоссарий

Бала өсіруші, тәлімгер	(грек пайдагогос), балаларды тәрбиелеу және оларды қарауға сенім білдірілген құл
Бейімделу	бұл сыртқы және/немесе ішкі орта жағдайлары өзгерген кездегі ағзаның құрылымы мен функцияларының бейімделу процесі
Біріктіру	бұл бұрын әртекті бөліктерді, элементтерді бір тұтасқа біріктіру процесі
Дағды	қайталау арқылы қалыптасқан және автоматизмге жеткізілген шеберлік
Дилтс пирамидасы	көптеген күрделі және проблемалық жағдайлардың шешімін табуға қолайлы құрал, деструктивті әдеттерден арылуға және тұтастай алғанда өзін түсінуге және өз ішкі әлемімен үйлесімді болуға көмектеседі
Девиантты мінез-құлық (сондай-ақ әлеуметтік девиация, ауытқы қылық)	(лат. deviation - ауытқу) - бұл белгіленген, жалпы қабылданған нормаларға немесе стандарттарға сәйкес келмейтін тұрақты әрекеттер мен жеке тұлғаның қылықтары
Девиация	бұл жалпы қабылданған нормалардан ауытқу (параметрлер, мінез-құлық)
Дивергентті ойлау	(лат. divergere — бірікпеу) – бұл әдетте проблемалар мен мәселелерді шешу үшін қолданылатын шығармашылық ойлау әдісі. Ол бір мәселені

	шешудің жаңа идеялары мен мүмкіндіктерін ашудан тұрады
Елестеу	болашақтың қазіргіден әлдеқайда қызықты ойдағы бейнесі
Кемсітушілік	неравное отношение к отдельному лицу или группе адамдардың жасы, нәсілі, жыныстық бағдары, жынысы, діні немесе мүгедектігі сияқты белгілері бойынша ²
Конвергентті ойлау	бұл мәселенің бірегей, белгілі шешімін табу. Латынша <i>convergere</i> – «орталыққа қосылу» сөзінен шыққан. Көбінесе ойлаудың бұл түрі сыни немесе ұтымды деп аталады. Ол қазірдің өзінде бар әрекеттер алгоритмін қолдана отырып, мәселені шешуге назар аудару қажет болған кезде жұмыс істейді
Когнитивтік икемділік	адамның өзгерістерге бейімделу, дұрыс шешімді тез табу, стратегиялық ойлау және жағдайды әр түрлі жағынан көру қабілеті
Құзырет	белгілі бір қызметті сапалы жүзеге асыру үшін қажетті білім, білік және дағдылардың жиынтығы
Құндылықтар	адам үшін маңызды объектілер, құбылыстар, идеалдар, олар көбінесе қатынастардағы, мінез-құлықтағы және жұмыстағы, қоғамдағы саналы көрінісін анықтайды
Латералдық ойлау	(ағылш. <i>lateral thinking</i> — бүйірлік, көлденең, басқа жаққа бағытталған) — бұл белгілі бір мәселелерді шешу үшін бірқатар балама идеяларды құру мүмкіндігімен, ерекше ойлау қабілеті
Мақсатты тұжырымдау	бұл белгілі бір жағдайды, өмір сүру сапасын жақсарту үшін белгілі бір мәселені шешу үшін мақсаттар мен міндеттер қою процесі
Маслоу бойынша қажеттіліктер (мақсаттар) пирамидасы	иерархиялық пирамида бейнесіндегі адамның қажеттіліктерін визуалды бейнелеу
Нейробика	бұл жадты жақсартуға бағытталған, қосымша энергияны өндіруге ықпал ететін және ми қызметінің тиімділігін арттыратын жаттығулар жиынтығы

Осалдыққа қарсы	бұл жүйенің (жеке тұлғаның/ұйымның/мемлекеттің) бұрынғыға қарағанда күшті және тиімді бола отырып, турбулентті, дағдарыстық жағдайдан шығу қабілеті
Өмірлік баланс доңғалағы	қазіргі уақытта сіздің өміріңізді диагностикалау мен талдауға және оны өзгерту жоспарын жасауға болатын психологиялық тест
Саралау	бұл барлық студенттердің оқу мақсаттарына жетуге жақсы мүмкіндік беретін әртүрлі қызығушылықтары мен қабілеттерін анықтау және есепке алу процесі ¹
Стереотип	адамдардың белгілі бір тобын қабылдаудың жеңілдетілген түрі (идея, сурет)
Сыни ойлау	бұл адамның ақыл-ой әрекетінің бір түрі, оның айналасындағы ақпараттық өріске көзқарасты түсінудің, қабылдаудың және объективтіліктің жоғары деңгейімен сипатталады
Таксономия	бұл күрделі құрылымы бар және иерархияға негізделген шындық салаларын жіктеу және жүйелеу теориясы
Таңбаша	адамды ажырату, жіктеу үшін қолданылатын ерекше сөз
Теріс ұғым	стереотиптер мен эмоцияларға негізделген, әдеттегі (өзгеруге төзімді) адамдар тобына иррационалды көзқарас (көбінесе теріс мағынада қолданылады) ²
Тиісті ойлау	логикалық негізделген, пайдалы және дұрыс тұжырымдарға келу шеберлігі
Тоқырау	тоқырау, дамудың болмауы
Тұлғалық дамуды басқару	бұл адамның жеке басының әлеуеті мен мүмкіндіктерін дамытуға бағытталған өмірлік маңызды мақсаттар, міндеттер қою, өмірдің негізгі бағыттары бойынша бөлінген осы мақсаттар мен міндеттерге қол жеткізуді жоспарлауды қамтамасыз ету

¹ Білім беру департаменті, Ұлыбритания, 2004

² К. Гейн Әлеуметтік жұмыс тәжірибесіндегі теңдік және әртүрлілік (Learning matters 2010).

Уақытты басқару	уақытты ресурс ретінде тиімді пайдалануды қамтамасыз етуге бағытталған процесс
Шығармашыл ойлау	бұл мәселені шешу, әдіс, құрылғы, көркемдік нысан немесе пішін болсын, жаңа нәрсені жасау немесе басқаша жүзеге асыру қабілеті. Шығармашыл ойлау туындаған проблемаға тез жауап беруге және осы мәселені шешудің стандартты емес жолдарын табуға көмектеседі
Эйзенхауэр матрицасы	мақсаттар мен міндеттердің маңыздылығы мен жеделдігін анықтайтын кең тараған құрал
Hard skills (қатты дағдылар)	өлшеуге, көрсетуге және бағалауға болатын кәсіби, техникалық дағдылар
Soft skills (икемді дағдылар)	жеке қасиеттермен тығыз байланысты; қалай болғанда да кез-келген кәсіпте маңызды жалпы сипаттағы дағдылар кешені;
VUCA әлем	қазіргі әлемдегі құбылыстардың тез өзгергіштігі мен белгісіздігін білдіретін бұл термин ағылшын тіліндегі Volatility (өзгергіштік), Uncertainty (белгісіздік), Complexity (күрделілік), Ambiguity (түсініксіздік) сөздерінен құралған, экономика, бизнес және басқа салаларда кеңінен қолданылады

3. Бағдарлама тақырыбы

1-модуль Тұлғаның дамуын басқару: мақсат қою, жоспарлау, уақытты жоспарлау	1-тақырып. Жеке тиімділік диагностикасы немесе сырттай көзқарас.
	2-тақырып. Адамның негізгі қажеттіліктері мен қабілеттерін анықтау және оларды жүзеге асыру. Сағат және компас. Тайм-менеджменттегі жаңа парадигма.
	3-тақырып. Маңыздылық парадигмасы. «компасты» қолдануды үйренеміз (Өзіндік миссияға, бірегейлікке, құндылықтарға назар аудару).
	4-тақырып. Роберт Дилтс пирамидасы.
2-модуль	1-тақырып. Кәсіби күйінудің түсінігі. Күйіну факторлары.

Педагогикалық қызметтегі эмоционалдық шаршауды алдын алу	2-тақырып. Күю синдромының белгілері мен кезеңдері.
	3-тақырып. Күю синдромына төзімділікті қалыптастыру. BASIC Ph моделі.
3-модуль Мұғалімнің тиімді қызметіне жағдай жасайтын кәсіби-бейімделген ойлау түрі ретіндегі сыни ойлау қабілеті	1-тақырып. Сыни ойлау дегеніміз не? Сыни ойлау: білік, дағды мен құзыреттілік. Дельфи баяндамасына негізделген сыни ойлаудың анықтамасы.
	2-тақырып. Сыни ойлау дегеніміз не? Когнитивті бұрмалаушылықтар – ақыл-ой стратегиясы ма, әлде мәселе ме? Сыни тұрғыдан ойлауымызға не кедергі?
	3-тақырып. Блум таксономиясы. Сыни ойлауды дамыту технологиясы.
	4-тақырып. Сыни тұрғыдан ойлау қабілетін дамыту технологияларының тәсілдері.
4-модуль Жасампаздық: шығармашылық іздену, педагогикалық міндеттерді ерекше шешу қабілеті. Икемді ойлауды дамыту	1-тақырып. «Шығармашылық ойлау» ұғымының анықтамасы. Ойлау түрлері.
	2-тақырып. Тұрақты және икемді ойлау. Нейробика. Шығармашылық ойлау әдістері..
	3-тақырып. Оқушылардың шығармашылық ойлауын дамыту. Практикум: жобалық жұмыс. Әдістердің практикалық пысықтауы.
	4-тақырып. Синергия.

«Педагогтің кәсіби дамуы: ойлау жүйесі, төзімділік, тиімділік» бағдарламасының тақырыбы білім беру жүйесін дамытудағы өзекті бағдарларды ашып көрсетеді, сондай-ақ педагогтердің бойында сыни және креативті ойлау, эмоциялық орнықтылық және когнитивтік икемділік сияқты икемді дағдыларды қалыптастыру міндетіне сәйкес келеді.

Бағдарлама жеке тиімділікті басқаруға, эмоциялық шаршаудың алдын алуға, талдаудың кәсіби құралы ретінде сыни ойлауды дамытуға, сондай-ақ педагогикалық тәжірибеде креативтілік пен икемді ойлауды қалыптастыруға арналған өзара байланысты төрт модульден тұрады.

Бағдарламаның жаңалығы педагогтың біртұтас тұлға ретінде дамуына кешенді көзқарас қалыптастыруында жатыр, бұл педагогика, психология, когнитивтік ғылымдар секілді әртүрлі пәндерден алынған теориялық және практикалық компоненттердің бірігуінен көрініс табады. Бағдарлама бұл бағыттарды бірыңғай

мазмұн мен әдіснама арқылы біріктіреді. Осылайша орнықты кәсіби бірегейлікті қалыптастыруға, педагогтің ішкі ресурстарын дамытуға жағдайлар жасалады.

Бағдарлама практикада қолдануға бағытталған. Әрбір модуль қолданбалы контексте өзінің кәсіби ұстанымдары мен өзін-өзі дамыту стратегияларын талдаудан бастап сыни ойлау құралдары мен креативті шешімдерді білім беру процесіне енгізуге дейінгі дағдыларды пысықтауды көздейді. Бұл ретте ақпаратпен жұмыс істеуге ғана емес, педагогтың орнықты мінез-құлық стратегиясын қалыптастыруға да баса назар аударылған.

Бағдарламаның тақырыбы «Жаһандық құзыреттер» курсының мазмұнымен, сондай-ақ құндылықтар медиаторы және өзгерістерге жетелеуші ретінде педагогке қойылатын жаңа сұраныстарға сәйкес келеді. Жаңа білім беру курстарын практикаға тиімді енгізу педагогтарды алдын ала даярлауды талап ететінін ескере отырып, бұл бағдарлама өзгерістерді саналы түрде сүйемелдеуге ықпал ететін нақты құралдар мен стратегияларды ұсынады.

4. Бағдарламаның мақсаты, міндеттері және күтілетін нәтижелері

Бағдарламаның мақсаты - икемді дағдыларды, сыни және шығармашылық ойлауды дамыту, кәсіби күйзеліске төзімділікті және өз тиімділігі мен ресурстарын басқару қабілетін дамыту және нығайту арқылы мұғалімдердің кәсіби және тұлғалық дамуына жәрдемдесу.

Бағдарлама міндеттері:

1. Педагогтің тиімді ойлауы мен когнитивтік икемділігін дамытуға қажетті базалық ұғымдар мен теориялық негіздерді оқып-зерттеу.
2. Өзгерістер жағдайында педагогтің кәсіби тиімділігінің негізі ретінде педагогтің сыни және креативті ойлауын, эмоциялық интеллектті, когнитивтік икемділігін қоса алғандағы метадағдыларды дамыту.
3. Өзін-өзі дамытуға деген ішкі мотивацияны күшейту, өзінің педагогикалық қызметінің сапасына саналылықты, рефлексияны және жауапкершілік деңгейін арттыру.
4. Оқушыларды оқыту және тәрбиелеу сапасын арттыруға бағытталған тиімді практикалық құралдарды педагогикалық қызметке енгізуді қамтамасыз ету.

Күтілетін нәтижелер:

1. Тиімді ойлау мен когнитивтік икемділікті дамытуға қажетті базалық ұғымдар мен теориялық негіздерді біледі;

2. педагогикалық практикада практикалық енгізу және тиімді пайдалану мақсатында осы бағдарлама ұсынатын дағдыларды қалыптастыруға арналған практикалық құралдар мен тәсілдерді меңгерген;

3. жеке тұлғалық және кәсіби дағдыларын, соның ішінде талдау, саналы шешім қабылдау және өзгерістерге бейімделу қабілетін тереңдете алды.

4. меңгерген тәсілдерін педагогикалық қызметінде қолдана алады, білім алушылардың икемді дағдыларын дамытуға және қазіргі заманғы білім беру ортасын қалыптастыруға ықпал ете алады.

5. Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны

Бағдарлама 4 модульден тұрады:

1-модуль . «Тұлғаның дамуын басқару: мақсат қою, жоспарлау, уақытты жоспарлау».

Модульдің мақсаттары мен міндеттері

1. Жеке әлеуетті дамыту және өмірлік мақсаттарына қол жеткізу үшін адамның ішкі ресурстарын пайдалану бойынша негізгі құзіреттіліктер мен дағдыларды қалыптастыру.

2. Адамның «жеке әлеуеті», «миссиясы» ұғымымен таныстыру, маңыздану және өзін-өзі тану;

3. Тәуелсіз шешімдер қабылдауды ынталандыру, өмірлік мақсаттар құру және құндылықтарды анықтау үшін практикалық құралдар мен тәжірибелерді қолдануға үйрету;

4. Өзін-өзі анықтау, қиын өмірлік жағдайларды жеңу, мақсаттарға жету, жеке тұлғаны дамыту және өзін-өзі тану үшін практикалық құралдарды зерттеу.

Бұл модуль мұғалімді және оның жеке тұлғалық дамуын басқару дағдыларын дамытуға бағытталған. Осы модуль бойынша оқыту екі бөлімнен тұрады: теориялық және практикалық.

Теориялық бөлімде негізгі дағдылармен танысуға, мақсаттар мен міндеттерді қалай тұжырымдауды, оларға қалай қол жеткізуге болатындығын және осы процесті, оған арналған Уақыт пен ресурстарды қалай басқаруға, оларды практикалық жаттығуларда пысықтауға, олардың әлеуетін арттыруға көмектесетін ұғымдар мен құралдардың сипаттамасы берілген, демек, оқушылардың әлеуеті.

Практикалық бөлім «Эйзенхауэр матрицасы», «Дилтс пирамидасы» және өз миссиясын қалыптастыруға арналған жаттығулар жиынтығы сияқты құралдармен ұсынылған. Жаттығулар әрбір қатысушыға өзін жақсы түсінуге және қабылдауға мүмкіндік береді; ішкі келіспеушіліктерді анықтайды, сондай-ақ өзін-өзі жүзеге

асыру және жеке өсуді дамыту үшін мүмкіндіктердің толық спектрін ашуға кедергі келтіретін деструктивті психологиялық аспектілерді болдырмауға көмектеседі.

Күтілетін нәтижелер

Модульдік курс аяқталғаннан кейін тыңдаушылар:

- жеке даму тұжырымдамасы және оны қалай басқару керек екендігін;
- «жеке миссияға» келу үшін не істеу керек екендігін;
- күшті жақтарыңызды қалай табуға болатындығын;
- өмірлік құндылықтарыңызды қалай анықтауға болатындығын;
- өзінің «көзқарасын» қалай тұжырымдауға болатындығын;
- «тайм-менеджменттегі» жаңа парадигма дегеніміз не? екендігін біледі.
- өзіннің мақсат пен миссиясын түзету үшін арнайы жаттығуларды;
- өз құндылықтары мен көзқарастарын білуді;
- өмірлік тепе-теңдікті диагностикалау үшін арнайы жаттығуларды;
- жеке дамуын басқару үшін «Дилтс пирамидасы» құралын қолдана алады.

2-модуль. «Педагогикалық қызметтегі эмоционалдық шаршауды алдын алу».

Модульдің мақсаттары мен міндеттері

1. Шаршауға тұрақтылықты қалыптастыру үшін базалық құзыреттерді қалыптастыру;
2. Кәсіби шаршау түсінігімен, оның сипаттамасымен, белгілерімен, өту кезеңдерімен таныстыру;
3. Бағдарламаға қатысушылардың кәсіби күйзелісін төмендетуге ықпал ету;
4. Кәсіби шаршауға тұрақтылықты қалыптастыру үшін практикалық құралдар мен тәжірибелерді зерттеу.

Модуль шаршауды алдын алуға бағытталған және BASIC Ph моделіне негізделген. Модельдің негізгі аспектілері жеке деңгейде тиімді шаршауды алдын-алу стратегиясын көрсететін зерттеу нәтижелерімен расталады. Сонымен қатар, енгізілуі және өсірілуі қажет алдын алу стратегияларына шолу ұсынылған. Сондай-ақ, модуль тұрақтылықты қалыптастыру ресурстарының бірегей қисындастыруын ашуға және әлі де ашылуы керек арналарға назар аударуға көмектеседі.

Модуль шаршау туралы теориялық түсініктерді, шаршауға ықпал ететін факторларды, кезеңдерді, белгілер мен диагностиканы, сондай-ақ шаршауды алдын

алу және оған қарсы тұрудың нақты құралдарын қамтиды. Практикалық құралдар дайын тапсырмалармен және жаттығулармен ұсынылған.

Күтілетін нәтижелер

Модульдік курсты аяқтағаннан кейін тыңдаушылар

Біледі:

- кәсіби шаршау деген не, оның сипаттамаларын, белгілерін, өту кезеңдерін;
- кәсіби шаршауға тұрақтылықты қалыптастыру үшін практикалық құралдар мен тәжірибелерді;
- педагогтың жеке әлеуетін қалыптастыру және білім беру ортасының тәуекелдері мен қауіптерінің психологиялық қауіпсіздігін қалыптастыру тәсілдерін;
- педагогтың эмоционалды күйзеліс үдерісінің оның білім беру үдерісіне қатысушылармен өзара әрекеттесуіне әсер ету ерекшеліктерін.

Істей алады:

- «кәсіби шаршау» деңгейін анықтау және дағдарыс жағдайында психологиялық көмек көрсету үшін алынған деректерді өңдеу және талдау әдістерін меңгере алады;
- тұрақтылықты қалыптастыру мен эмоционалды/кәсіби шаршаудың алдын алу ресурстарының өзіне тән бірегей қисындастыруын анықтай/құра алады;
- шаршауды алдын алу және оған тұрақтылық қарсы құралдарын тиімді пайдалана алады;
- білім беру үдерісіне қатысушылармен ынтымақтастықты ұйымдастыру, диагностика жүргізу, психологиялық көмек көрсету және психопрофилактикалық әдістер мен тәсілдерді қолдана алады.

3-модуль. «Мұғалімнің тиімді қызметіне жағдай жасайтын кәсіби-бейімделген ойлау түрі ретіндегі сыни ойлау қабілеті».

Модульдің мақсаттары мен міндеттері

1. Сабақты жоспарлауда сыни ойлауды дамыту және алынған білімді одан әрі пайдалану үшін қажетті базалық құзыреттерді қалыптастыру.
2. «Сыни тұрғыдан ойлау деген не?»
3. Сыни ойлауды дамыту технологиясын зерттеу;
4. Сыни ойлауды дамытудың практикалық құралдары мен тәжірибелерін зерттеу.

Бұл модуль сыни ойлау дағдыларын дамытуға, алынған білімді іс жүзінде қолдануға, оларды бұрыннан бар тәжірибемен байланыстыруға және осы

құзыреттілікті жетілдірудің маңыздылығын түсінуге бағытталған. Модуль екі негізгі компоненттен тұрады. Бірінші бөлім - қысқаша теориялық негіздеме. Екінші бөлім-сыни ойлауды дамытуға ықпал ететін нұсқаулықтарды түсінуге мүмкіндік беретін жаттығулармен практикалық бөлім.

Теориялық бөлім сыни ойлау, сыни ойлаудың негізгі құзіреттілігі және сыни ойлауды дамыту әдістері туралы түсінік береді. Практикалық бөлім тыңдаушылардың рефлексиясына, жаңа ақпаратты анықтауға және жұмыстың қорытындысын шығаруға бағытталған талқылауға арналған сұрақтарды қамтиды, сыни ойлау дағдыларын дамытуға, алынған білімді практикалық қолдануға, оларды бұрыннан бар тәжірибемен байланыстыруға және осы құзыреттілікті жетілдірудің маңыздылығын түсінуге бағытталған.

Күтілетін нәтижелер

Модульдік курс аяқталғаннан кейін тыңдаушылар:

- сыни ойлау дегеніміз не екендігін;
- дағдысы, іскерлігі және сыни ойлау құзыреттілігі;
- сыни ойлауды дамыту технологиясы және оның кезеңдері;
- сыни ойлауды дамытудың әдістері мен амалдарын біледі.
- сыни ойлауды дамыту үшін сабақты жоспарлаудың қарапайым әрекеттерін анықтауға көмектеседі;
- тиісті кезеңдерде оқытудың әртүрлі тәсілдерін;
- қолданыстағы жоспар мен қолда бар материалдарды пайдалана отырып, үш фазалы құрылымға сәйкес сабақтар/сабақтар сериясын, семинарларды және т. б. дайындауды қолдана алады.

4-модуль. «Жасампаздық: шығармашылық іздену, педагогикалық міндеттерді ерекше шешу қабілеті. Икемді ойлауды дамыту».

Модульдің мақсаттары мен міндеттері

1. Шығармашылық ізденіске, педагогикалық міндеттерді стандартты емес шешуге, сондай-ақ өсу ойлауын қалыптастыруға қабілеттілік ретінде креативті (шығармашылық ойлауды) анықтау және дамыту үшін қажетті базалық құзыреттерді қалыптастыру.

2. Қатысушыларды шығармашылық ойлау тұжырымдамасымен (дивергентті ойлау) және тұрақты немесе икемді ойлау теориясымен таныстыру;

3. Шығармашылық ойлау әдістерін үйрену;

4. Креативті ойлауды қалыптастыру және дамыту үшін практикалық құралдар мен практикаларды зерделеу және меңгеру.

Модуль екі бөліктен тұрады: шығармашылық ойлаудың болуын анықтауға және оның дамуына ықпал ететін мысалдармен теориялық бөлім және одан әрі жұмыста қолдануға болатын дайын тапсырмалар мен жаттығулармен ұсынылған практикалық бөлім.

Модульдің теориялық бөлігі шетелдік ғалымдар/зерттеушілер ұсынған шығармашылық ойлаудың негізгі ұғымдары мен түрлерін қамтиды. Бұдан басқа, креативті ойлауды қалыптастыруға бағытталған негізгі нысандар, техникалар мен практикалық құралдар қарастырылатын болады.

Бұл модульдің практикалық сегментінде мұғалімдердің кәсіби қызметінде стандартты және стандартты емес әдістерді қолдану қабілетін дамытуға, оқу процесінің тиісті ұйымын құруға бағытталған әдістерді бекітуге және дамытуға арналған жаттығулар ұсынылған, онда оқушы өзінің белсенді қызметі тұрғысынан Орталық орын алады, өз оқушыларының жеке қабілеттерін дамытады, сонымен қатар терең және жан-жақты білім алады.

Күтілетін нәтижелер

Модульдік курс аяқталғаннан кейін тыңдаушылар:

- шығармашылық ойлау тұжырымдамасы (дивергентті ойлау);
- бекітілген немесе икемді ойлау теориясы;
- 5 + -ке креативті ойлау техникасын біледі.
- шығармашылықтың 5 әдісінің бірін іс жүзінде қолдануға;
- идеяларды бағалау матрицасы бойынша;
- сабақ жобасын құру үлгісін қолдана алады.

Бағдарламаның оқу жоспары (оқытудың аралас форматы)

№	Сабақтар тақырыбы	Сағат саны				Барлығы
		офлайн		онлайн		
		Дәріс	Практикалық жұмыс	Өзіндік жұмыс	Тестілеу	
1	1-модуль . Тұлғаның дамуын басқару: мақсат қою, жоспарлау, уақытты жоспарлау	2	3	3	1	10
2	2-модуль.	3	3	3	1	10

	Педагогикалық қызметтегі эмоционалдық шаршауды алдын алу					
3	3-модуль. Мұғалімнің тиімді қызметіне жағдай жасайтын кәсіби-бейімделген ойлау түрі ретіндегі сыни ойлау қабілеті.	3	3	3	1	10
4	4-модуль. Жасампаздық: шығармашылық іздену, педагогикалық міндеттерді ерекше шешу қабілеті. Икемді ойлауды дамыту.	2	3	3	1	10
	Қорытынды тестілеу				2	2
	Барлығы	10	12	12	6	40

Бағдарламаның оқу жоспары (оқытудың онлайн форматы)

№	Сабақтар тақырыбы	Сағат саны				Барлығы
		Видео-дәрістер / Вебинарлар	Интерактив тапсырмалар/ Практикалық сабақтар	Өзіндік жұмыс	Тестілеу	
1	1-модуль . Тұлғаның дамуын басқару: мақсат қою, жоспарлау, уақытты жоспарлау	2	3	2	1	8
2	2-модуль. Педагогикалық қызметтегі эмоционалдық шаршауды алдын алу	2	6	1	1	10
3	3-модуль. Мұғалімнің тиімді қызметіне жағдай жасайтын кәсіби-бейімделген ойлау түрі ретіндегі сыни ойлау қабілеті.	2	5	2	1	10
4	4-модуль. Жасампаздық: шығармашылық іздену, педагогикалық міндеттерді ерекше шешу қабілеті. Икемді ойлауды дамыту.	2	6	1	1	10
	Қорытынды тестілеу				2	2
	Барлығы	12	8	20	6	6

Ескерту: 1 академиялық сағат - 45 минут

6. Оқу процесін ұйымдастыру

Біліктілікті арттыру курстары келесі режим түрлерінде ұйымдастырылады:

- 1) КОқу жоспарына сәйкес аралас оқыту форматы. Курстың ұзақтығы 40 академиялық сағатты құрайды, (жаттықтырушымен бірге), қашықтан (порталда), дербес.
- 2) Онлайн оқу. Оқу жоспарына сәйкес қашықтан оқуды (порталда) және өз бетінше, дербес оқуды білдіреді. Бағдарламаның жалпы ұзақтығы 40 академиялық сағатты құрайды.

Білім беру процесін аралас және онлайн режимдерде ұйымдастыру кезінде тыңдаушылардың білімін бақылау және бағалау мақсатында қорытынды тестілеу жүргізіледі. Өзіндік жұмыс тапсырмалары мен тест тапсырмалары оқу курсына енгізілген. Қашықтан оқыту <https://smartustaz.kz/>. порталында жүзеге асырылады Білім беру процесі оқытудың интерактивті формалары мен әдістерін қамтиды: дәріс, практикалық жұмыс, тренинг, кейстерді шешу, видеоүзінділерді талқылау, өз бетінше оқу.

Тыңдаушылардың кәсіби құзыреттіліктерінің қалыптасу деңгейін айқындау үшін бағалау критерийлері мен Бағдарлама мазмұнын меңгеру параметрлері әзірленген.

7. Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету

1-модуль . Тұлғаның дамуын басқару: мақсат қою, жоспарлау, уақытты жоспарлау. Бұл модуль мектеп қызметкерлері мен педагогтеріне жеке өсу, мақсаттар мен уақытты басқару туралы мәселелерді түсінуді жақсарту үшін қажетті базалық білім мен дағдыларды (базалық құзыреттерді) қалыптастыруға, сондай-ақ практикалық дағдыларды пысықтау бойынша нақты құралдарды алуға мүмкіндік береді.

2-модуль. Педагогикалық қызметтегі эмоционалдық шаршауды алдын алу. Бұл модуль мектеп қызметкерлері мен педагогтарға кәсіби шаршау туралы түсінік қалыптастыруға, сондай-ақ шаршаудың алдын алу және шаршауға тұрақтылықты қалыптастыру үшін қажетті базалық білім мен дағдыларды (базалық құзыреттерді) алуға мүмкіндік береді.

3-модуль. Мұғалімнің тиімді қызметіне жағдай жасайтын кәсіби-бейімделген ойлау түрі ретіндегі сыни ойлау қабілеті. Модуль мұғалімдерді сабақта ойлау жағдайларын жасауға мүмкіндік беретін оқыту амалдары мен тәсілдерімен таныстыруға бағытталған. Бұл модуль қарым-қатынас дағдыларын

қалыптастыруды, оқытуды әлеуметтендіру процесін және оқу мәселелерін зерттеудің дербес дағдыларын меңгеруді де қамтиды.

4-модуль. Жасампаздық: шығармашылық іздену, педагогикалық міндеттерді ерекше шешу қабілеті. Икемді ойлауды дамыту. Өсу ойлау қабілетін дамыту / икемді ойлау. Модуль креативті (шығармашылық) ойлауды анықтау және дамыту үшін қажетті базалық құзыреттерді қалыптастыруға бағытталған.

8. Оқыту нәтижелерін бағалау

Қатысушылардың кәсіби құзыреттілігінің қалыптасу деңгейін анықтау үшін бағалау критерийлері мен бағдарлама мазмұнын игеру параметрлері әзірленген. Бұл бағдарламада оқыту бағдарламасын меңгеру деңгейін бағалау үшін келесі бағалау критерийлері бар сұрақтар мен тапсырмалардан тұратын қорытынды тестілеу әзірленді:

Тестілеу нәтижесі дұрыс жауап санына байланысты бағаланады, егер қатысушы 100 пайыздан 90-100% - жинаса «өте жақсы», 70-80% жинаса «жақсы», 50-60% - «қанағаттанарлық», 50% - дан төмен ұпай жинаса «қанағаттанарлықсыз» деген баға қойылады.

Тест тапсырмаларын бағалау критерийлері: тақырыпты, өзіндік көзқарасты және мазмұндаманың бірегейлігін көрсететін тапсырманы орындау (кемінде 80%).

Осы бағдарлама аясында тыңдаушылардың практикалық білімін бағалау үшін мынадай құралдар пайдаланылады:

Онлайн интерактивті жаттығулар: Бұл тапсырмалар материалды меңгеру деңгейін бағалайды және қатысушылардың білімін практикада қолдана білу қабілетін тексереді. Қатысушылар нақты жағдайға жақын жағдайларда шешім қабылдап, тапсырмаларды орындауы тиіс. Бағалау жаттығуларды орындау нәтижелері бойынша жүргізіледі, бұл білім алушылардың үйренген тәсілдерді дұрыс және дәйекті пайдалана алуға қаншалықты қабілетті екенін анықтауға мүмкіндік береді.

Кейс-тапсырмалар: Тыңдаушыларға нақты проблемаларды талдау және шешу үшін теориялық білім мен практикалық дағдыларды қолдануды талап ететін шынайы орын алған немесе құрастырылған білім беру кейстері ұсынылады. Бағалау мынадай критерийлерге негізделеді:

- Білімін нақты жағдайларда қолдана алу;
- Шешімдердің негізділігі және дәлелділігі;
- Нәтижеге қол жеткізу үшін ұсынылған шаралардың тиімділігі.

9. Курстан кейінгі қолдау

- 1) Байланыс құралдары:

На Бұл кезеңде курстан кейінгі сүйемелдеу қызметі бағдарлама бойынша оқытатын жаттықтырушылар құрамының қатысушылармен әртүрлі тікелей байланыс құралдары (электрондық пошта, мессенджерлер, әлеуметтік желілер) арқылы өзара іс-қимылын жүзеге асыруды көздейді (Facebook, Telegram, WhatsApp және т.б. www.smartustaz.kz білім беру порталы, мультимедиялық жазбалар және т.б.).

2) Ресурспен қамтамасыз ету:

- Жинаққа/әдістемелік құралға электронды сілтеме;
- Бейнесабақтарға қолжетімділік (www.smartustaz.kz білім беру порталында)

3) Осы салада бағдарлама әзірлеушілер мен сарапшыларымен біріге отырып, педагогтерді ортақ шараларды ұйымдастыруға тарту (вебинарлар, конференциялар, таныстырылымдар, тренингтер, онлайн семинарлар және т.б.);

4) Алған кәсіби тәжірибесін көрсету мақсатында педагогтерді ынтымақтастыққа тарту.

10. Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі

1. Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III «Білім туралы» Заңы.
2. Қазақстан Республикасының 2019 жылғы 27 желтоқсандағы № 293-VI «Педагог мәртебесі туралы» Заңы.
3. Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 8 тамыздағы № 345-II «Қазақстан Республикасындағы баланың құқықтары туралы» Заңы.
4. Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2019 жылғы 27 желтоқсандағы № 988 «Қазақстан Республикасы білім беру мен ғылымды дамытудың 2020 - 2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасын бекіту туралы» Қаулысы.
5. Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы № 249 «Қазақстан Республикасының мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруді дамыту тұжырымдамасын бекіту туралы» Қаулысы.
6. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 11 мамырдағы № 190 «Педагогтік әдептің кейбір мәселелері туралы» бұйрығы. (Бұл оқу модуліндегі құқықтық нормалар үзінділерінің дереккөзі: Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерінің Ақпараттық-құқықтық жүйесі Әділет (Қазақстан Республикасы Әділет министрлігі): <http://adilet.zan.kz/kaz>
7. Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 16 қыркүйектегі № 399 бұйрығы. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2022 жылғы 23 қыркүйекте № 29767 болып тіркелген «Бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім беру деңгейлерінің жалпы

- білім беретін пәндері мен таңдау курстары бойынша үлгілік оқу бағдарламаларын бекіту туралы».
8. Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2025 жылғы 24 ақпандағы № 31 «Білім беру ұйымдары педагогтеріне арналған кәсіби стандарттарды бекіту туралы» бұйрығы.
 9. Қазақстан Республикасының Конституциясы (1995).
 10. Адам құқықтарының жалпыға бірдей декларациясы (1948).
 11. БҰҰ-ның Бала құқықтары туралы конвенциясы (1989).
 12. БҰҰ-ның Мүгедектер құқықтары туралы конвенциясы (2006).
 13. Абилова З.Т. Reflection as a key competence of future teachers // Era of Science. 2024. № 40. С. 167–171.
 14. Алехина С.В. О мониторинге инклюзивного процесса в образовании // Инклюзивное образование: методология, практика, технологии. 2011.
 15. Байяр А., Кереева О.Ж., Егенисова А.К. Проблемы профессиональной адаптации начинающих педагогов общеобразовательных школ в Казахстане // Bulletin Series of Pedagogical Sciences. 2024. Т. 83. № 3.
 16. Баягантаев Г.Г., Иванова А.В. Развитие профессиональных компетенций молодых педагогов в сельской школе в условиях дистанционного обучения // Современный ученый. 2022. № 2. С. 96–101.
 17. Бикбаева Л.К. "Точка роста" – ресурс формирования новых компетенций педагога // Наставничество как инструмент решения приоритетных задач в области образования. Уфа, 2024. С. 95–97.
 18. Вовк Е.В. Учебные задачи как инструмент формирования профессиональных компетенций будущих педагогов // Актуальные вопросы науки, общества и образования. Пенза, 2025. С. 195–203.
 19. Гейн К. Равенство и разнообразие в практике социальной работы. Learning matters, 2010.
 20. Голдштейн С.Б. Сила стереотипов: упражнение по навешиванию ярлыков // Преподавание психологии. 1997. Т. 24. С. 256–258.
 21. Гоффман И. Стигма: заметки об управлении испорченной идентичностью. Simon and Schuster, 2009.
 22. Громов И.А., Мацкевич И.А., Семёнов В.А. Западная социология: Учебное пособие для вузов. Изд-во ДНК, 2003.
 23. Дайана Халперн. Психология критического мышления. СПб.: Питер, 2000. 512 с.
 24. Жураковская В.М. Развитие критического мышления обучающегося как фактор формирования его функциональной грамотности: теория и проектирование. Учебно-методическое пособие. Москва, 2023.
 25. Ефременко Е.В. Методические рекомендации по применению технологии развития критического мышления. МЛТТ.

26. Ennis R. Critical Thinking and Subject Specificity: Clarification and Needed Research. 1989. <https://journals.sagepub.com/doi/10.3102/0013189X018003004>
27. Formation of research competencies in teachers-undergraduates / Allahverdiyeva L.Z. // 3i: Intellect, Idea, Innovation. 2023. № 1. С. 238–242.
28. Ильясов Д.Ф., Селиванова Е.А. и др. Формирование функциональной грамотности учащихся. Челябинск, 2022.
29. Илья Яковлев. Финансовая трансформация. <https://ilyayakovlev.ru/fintrans-info>
30. Кабанов М. и др. Уменьшение стигматизации и дискриминации. <http://www.autism.ru/read.asp?id=6&vol=0>
31. Коваль С. Главное внимание — главным вещам / Стивен Кови и др. М.: Альпина Паблишер, 2011.
32. Кристина Иваненко. Психология лидерства. Антихрупкость. <https://ion.ranepa.ru/news/kak-vyzhit-v-vuca-mire-prezentatsiya-programmy-dopolnitelnogo-obrazovaniya-psikhologiiya-liderstva-an/>
33. Круглова Д. Как живут казахстанцы с психическими расстройствами // Informburo.kz. 2017. <https://informburo.kz/stati/pochemu-v-kazahstane-stigmatiziruyut-lyudey-s-psihicheskimi-rasstroystvami.html>
34. Майкл Хайятт. Твой лучший год. Эксмо, 2018. 240 стр.
35. Материалы проекта "Чтение и письмо для развития критического мышления". ИОО «Фонд Содействия», 1997.
36. Материалы тренинга "Формирование компетенций". ЮНИСЕФ, Колумбийский университет, 2020.
37. Мирсеитова С. Обучение как поиск и поиск для обучения. 2011.
38. Митина Л.М. Смысложизненные проблемы деятельности педагога в период пандемии // Смыслообразование и его контексты. Москва, 2022. С. 83–87.
39. Мойсеева А.Н. Оказание адресной помощи педагогам // Новые форматы подготовки педагогических кадров. Грозный, 2024. С. 86–93.
40. Мусабалинова А. Профилактика стигматизации. Учебный модуль. ЮНИСЕФ, Казахстан, 2020.
41. Муштавинская И.В. Использование рефлексивных технологий. Челябинск: Два комсомольца, 2011.
42. Муштавинская И.В. Технология развития критического мышления на уроке. <https://sch1400z.mskobr.ru/files/...>
43. Международное исследование TALIS-2018: первые результаты Казахстана. Минобрнауки РК. Нур-Султан, 2019.
44. Новиков Е. Отверженные. Здравый смысл. 2004. № 4 (33).
45. Организация Объединённых Наций. Доклад всемирной встречи на высшем уровне. 1995. A/CONF.166/9.
46. Печинкина О.В. Современный этап медиаобразования в Финляндии. <https://www.mediagram.ru/...>

- 47.Петти Джеффри. Teaching today: A practical guide. Nelson Thornes, 2004.
- 48.Петров В. Методы активизации творческого процесса. Ridero.
- 49.Питер А. Фасиоун. Критическое мышление: отчёт об экспертном консенсусе.
<http://evolkov.net/...>
- 50.Роберт Дилтс. НЛП: управление креативностью. Apple Books.
- 51.Саламанская декларация о принципах образования лиц с особыми потребностями. ЮНЕСКО, 1994.
- 52.Салиева А. и др. Педагоги будущего: опыт Сингапура // Вестник Атырауского университета. 2024. Т. 75. № 4. С. 111–122.
- 53.Scriven M., Paul R. Defining Critical Thinking // 8th Annual International Conference on Critical Thinking and Education Reform. 1987.
- 54.Smanova A. и др. The importance of professional training... // Bulletin of the L.N. Gumilyov Eurasian National University. 2024. № 4 (149). С. 49–59.
- 55.Стив Павлина. Список ценностей. <https://stevepavlina.com/blog/2004/11/list-of-values/>
- 56.Талеб Н.Н. Антихрупкость. Азбука-Аттикус, 2012. 770 с.
- 57.Туник Е.Е. Лучшие тесты на креативность. СПб.: Питер, 2013.
- 58.Холодная М.А. Психология интеллекта. Москва; Томск, 1997.
- 59.Центр Левания. Отчет по вопросам инклюзии в РБ. Май, 2016.
- 60.ЮНИСЕФ и др. Психосоциальные аспекты сооперации с семьей и детьми. Методические рекомендации. 2019–2020.

Корпоративный фонд «Фонд «El Umiti»

Образовательная программа курсов повышения квалификации педагогов
«Профессиональное развитие педагога: мышление, устойчивость, эффективность»
с казахским и русским языками обучения

Астана, 2025

Содержание

1. Общие положения	3
2. Глоссарий	4
3. Тематика Программы	8
4. Цель, задачи и ожидаемые результаты Программы	9
5. Структура и содержание Программы	10
7. Учебно-методическое обеспечение Программы	17
8. Оценивание результатов обучения	18
9. Посткурсовое сопровождение	19
10. Список основной и дополнительной литературы	19

1. Общие положения

Образовательная программа курсов повышения квалификации педагогов «Профессиональное развитие педагога: мышление, устойчивость, эффективность» (далее – Программа) регламентирует обучение педагогов начального, основного среднего и общего среднего образования, специальных организаций и организаций дополнительного образования, технического и профессионального, послесреднего образования, с казахским и русским языками обучения.

Образовательная программа направлена на развитие гибких навыков (soft skills) и повышение качества компетенций педагогического состава, с дальнейшим внедрением данных навыков в их деятельность. Ключевыми направлениями являются формирование критического и креативного мышления, эмоциональной устойчивости и когнитивной гибкости. Эти навыки рассматриваются в международной практике как фундамент для непрерывного профессионального развития и эффективной педагогической деятельности.

Современные исследования в области образования подчёркивают важность подготовки педагогов к новым функциям — сопровождению обучающихся в освоении навыков XXI века, а не только трансляции знаний. Согласно данным программы TALIS (OECD, 2019), учителя, обладающие высокой рефлексией, гибким мышлением и устойчивостью, способны создавать мотивирующую образовательную среду, способствующую развитию самостоятельности и ответственности у учеников. Подобные компетенции также закреплены в документах Future of Education and Skills 2030 (OECD), в которых подчёркивается необходимость формирования у педагогов способности работать с неопределённостью, выстраивать горизонтальные формы взаимодействия и поддерживать культуру непрерывного самообучения.

Результаты международного исследования PISA-2022 также подчёркивают значимость метапредметных и когнитивных навыков. В частности, исследование фиксирует связь между качеством образования и уровнем развития критического мышления, способности к решению нестандартных задач и навыков анализа информации. Эти же компетенции рассматриваются в отчёте World Economic Forum: Future of Jobs Report (2020) как ключевые для устойчивого развития образования и экономики в ближайшие десятилетия. Таким образом, подготовка педагогов, владеющих соответствующими навыками, становится условием повышения качества образовательного процесса.

Содержание программы раскрывает актуальные требования к профессиональной деятельности педагога, отраженные в таких нормативно правовых актах, как Профессиональные стандарты для педагогов организаций образования¹ и в Концепция развития дошкольного, среднего, технического и

¹ Приказ Министра просвещения Республики Казахстан от 24 февраля 2025 года № 31

профессионального образования на 2023–2029 годы², где акцент сделан на обновление содержания образования и внедрение компетентного подхода, обеспечивающего соответствие педагогической практики требованиям цифровой трансформации, социокультурных изменений и устойчивого развития.

Дополнительным обоснованием актуальности Программы служат данные социологического исследования, проведенного КФ «Фонд El Umiti» в 2025 году, целью которого было выявление актуальных потребностей педагогов. Согласно результатам опроса, 66% из 2000 респондентов отметили важность развития гибких навыков и обозначили потребность в программах, направленных на поддержку личной устойчивости, развитие рефлексии, саморегуляции и способности к креативному решению профессиональных задач.

2. Глоссарий

Адаптация	это процесс приспособления строения и функций организма при изменении условий внешней и/или внутренней среды
Антихрупкость	это способность системы (личности/организации/государства) выходить из турбулентной, кризисной ситуации, став сильнее и эффективнее, чем прежде
Ассоциированная стигма или вторичная стигма	эти термины используются для описания ситуаций, в которых человек испытывает негативное отношение к себе, связанное с близостью со стигматизированным лицом. ³ Вторичная или ассоциированная стигма может возникнуть и в отношении педагогов, работающих с детьми с особыми образовательными потребностями, а также в отношении близких (родных) такого ученика
Видение	мысленная картина будущего, которое намного интереснее, чем настоящее
Девиантное поведение (также социальная девиация, отклоняющееся поведение)	(лат. deviation — отклонение) — это устойчивые действия и поступки личности, не соответствующие установленным, общепринятым нормам или стандартам

² Постановление Правительства РК от 28 марта 2023 года № 249

³ Нестерева А.А., Хитрюк В.В. Стигматизация и предрассудки в отношении родителей, воспитывающих ребенка с расстройствами аутистического спектра // Вестник Московского государственного областного университета. №4. Серия: Психологические науки. 2018. 50-61.

Девияция	это отклонение (параметров, поведения) от общепринятых норм
Детоводитель, наставник	(греч. пайдагогос), раб, которому доверяли воспитание детей и присмотр за ними
Дискриминация	неравное отношение к отдельному лицу или группе лиц по таким признакам, как возраст, раса, сексуальная ориентация, пол, религия или инвалидность ²
Дивергэнтное мышление	(от лат. divergere — расходиться) – это метод творческого мышления, применяемый обычно для решения проблем и задач. Заключается в открытие новых идей и возможностей решений одной и той же проблемы
Интеграция	это процесс объединения в одно целое ранее разнородных частей, элементов
Когнитивная гибкость	способность человека адаптироваться к переменам, быстро находить правильное решение, стратегически мыслить и видеть ситуацию с разных сторон
Колесо жизненного баланса	психологический тест, на основе которого можно провести диагностику и анализ вашей жизни на данный момент и составить план ее изменения
Компетенция	совокупность знаний, умений и навыков, необходимых для качественной реализации конкретной деятельности
Креативное мышление	это способность создавать или иным образом воплощать в жизнь что-то новое, будь то решение проблемы, метод, устройство, художественные объект или форму. Креативное мышление помогает быстро реагировать на возникшую проблему и находить нестандартные пути решения этой проблемы
Критическое мышление	это один из видов мыслительной деятельности человека, характеризующаяся высоким уровнем понимания, восприятия и объективности подхода к окружающему его информационному полю

Конвергентное мышление	это поиск единого, хорошо известного решения проблемы. Происходит от латинского <i>convergere</i> — «сходиться к центру». Часто этот тип мышления называют критическим, или рациональным. Оно работает, когда нужно сфокусироваться на решении задачи, используя алгоритм действий, который уже есть
Латеральное мышление	(от англ. <i>lateral thinking</i> — боковой, поперечный, направленный в сторону) — это способность мыслить нестандартно, с возможностью генерации ряда равноценных идей для решения тех или иных задач
Матрица Эйзенхауэра	распространённый инструмент по определению степени важности и срочности целей и задач
Навык	умение, сформированное путём повторения и доведенное до автоматизма
Нестигматизирующие выражения	это персонифицированные выражения, в которых на первом месте стоит человек ⁴
Нейробика	это совокупность упражнений, которые направлены на улучшение памяти, способствуют выработке дополнительной энергии и повышают работоспособность мозговой деятельности
Пирамида Дилтса	инструмент, который подходит для поиска решений многих сложных и проблемных ситуаций, помогает избавиться от деструктивных привычек и, в целом, разобраться в себе и быть в гармонии со своим внутренним миром
Пирамида потребностей (целей) по Маслоу	визуальное представление потребностей человека в образе иерархической пирамиды
Предубеждение	привычное (устойчивое к изменениям) чаще нерациональное отношение к группе людей, основанное на стереотипах и эмоциях (чаще используются в негативном ключе) ⁵

⁴ Материалы тренинга «Формирование компетенций». Модуль 1. Профессиональная этика и антидискриминационная практика в работе социальных служб. ЮНИСЕФ, Колумбийский университет, 2020.

⁵ Гейн К. Равенство и разнообразие в практике социальной работы (Learning matters 2010).

Стагнация	застой, отсутствие развития
Стереотип	упрощенная форма восприятия (идея, образ) определенной группы людей
Таксономия	это теория классификации и систематизации областей действительности, имеющих сложную структуру и построенные на иерархии
Управление временем	процесс, направленный на обеспечение эффективного использования времени как ресурса
Управление личностным развитием	это постановка жизненно-важных целей, задач, направленных на развитие потенциала и возможностей личности человека, обеспечение планирования по достижению этих целей и задач, распределённых по основным направлениям жизни
Ценности	значимые для человека объекты, явления, идеалы, которые во многом определяют его сознательное проявление в отношениях, поведение и деятельность на работе, в обществе
Целеполагание	это процесс постановки целей и задач для решения конкретной проблемы с тем, чтобы улучшить определенную ситуацию, качество жизни
Эффективное мышление	умение приходить к логически обоснованным, полезным и правильным умозаключениям
Ярлык	отличительное слово, используемое для отличия, классификации человека
Hard skills (твердые навыки)	профессиональные, технические навыки, которые можно измерить, наглядно продемонстрировать и оценить
Soft skills (гибкие навыки)	комплекс умений общего характера, тесно связанных с личностными качествами; так или иначе важных во всякой профессии
VUCA мир	это термин, которым принято обозначать быструю изменчивость и неопределенность явлений в современном мире, образовано от английских слов Volatility (изменчивость), Uncertainty (неопределенность), Complexity (сложность), Ambiguity (неоднозначность), широко применим в

экономике, бизнесе и других сферах

3. Тематика Программы

Модуль 1 Управление личностным развитием: целеполагание, планирование, тайм-менеджмент	Тема 1. Диагностика личной эффективности или взгляд со стороны.
	Тема 2. Выявление главных потребностей и способностей человека и их реализация. Часы и компас. Новая парадигма в тайм-менеджменте.
	Тема 3. Парадигма важности. Учимся пользоваться «компасом». Фокус на собственную миссию, идентичность, ценности.
	Тема 4. Пирамида Роберта Дилтса.
Модуль 2 Профилактика эмоционального выгорания в педагогической деятельности	Тема 1. Понятие профессионального выгорания. Факторы выгорания.
	Тема 2. Симптомы и этапы выгорания
	Тема 3. Формирование устойчивости к выгоранию. Модель BASIC Ph
Модуль 3 Критическое мышление как профессионально-ориентированный тип мышления, способствующий продуктивной деятельности педагога	Тема 1. Что такое критическое мышление? Критическое мышление: навыки, умения и компетенции. Определение критического мышления на основе Дельфи доклада
	Тема 2. Что такое критическое мышление? Когнитивные искажения – ментальная стратегия или проблема? Что нам мешает мыслить критически?
	Тема 3. Таксономия Блума. Технология развития критического мышления.
	Тема 4. Приемы технологии развития критического мышления.
Модуль 4 Креативность: способность к поиску нестандартных решений педагогических задач творческим путем. Развитие гибкости мышления.	Тема 1. Определение понятия «Креативное мышление». Типы мышления.
	Тема 2. Фиксированное и гибкое мышление. Нейробика. Техники креативного мышления.
	Тема 3. Развитие креативного мышления у учеников. Практикум: Проектная работа. Практическая отработка техник.
	Тема 4. Синергия.

Тематика программы «Профессиональное развитие педагога: мышление, устойчивость, эффективность» отражает актуальные ориентиры в развитии системы образования и соответствует задачам формирования у педагогов гибких навыков — таких как критическое и креативное мышление, эмоциональная устойчивость и когнитивная гибкость.

Программа включает четыре взаимосвязанных модуля, посвящённых управлению личной эффективностью, профилактике эмоционального выгорания, развитию критического мышления как профессионального инструмента анализа, а также формированию креативности и гибкого мышления в педагогической практике.

Новизна программы заключается в комплексном подходе к развитию педагога как целостной личности, что отражается в интеграции теоретических и практических компонентов из различных дисциплин — педагогики, психологии, когнитивных наук. Программа объединяет эти направления в едином содержательном и методологическом поле. Тем самым создаются условия для формирования устойчивой профессиональной идентичности и развития внутренних ресурсов педагога.

Программа ориентирована на практическое применение. Каждый модуль предполагает отработку навыков в прикладном контексте: от анализа собственных профессиональных установок и стратегий саморазвития до внедрения инструментов критического мышления и креативных решений в образовательный процесс. При этом акцент сделан не только на работе с информацией, но и на формировании устойчивых поведенческих стратегий педагога.

Тематика программы соотнесена с содержанием курса «Глобальные компетенции»⁶, а также с новыми запросами к педагогу как медиатору ценностей и проводнику изменений. Учитывая, что эффективное внедрение новых образовательных курсов требует предварительной подготовки педагогов, программа предлагает конкретные инструменты и стратегии, способствующие осмысленному сопровождению изменений.

4. Цель, задачи и ожидаемые результаты Программы

Целью Программы является содействие профессиональному и личностному развитию педагогов через формирование и укрепление гибких навыков, критического и креативного мышления, устойчивости к профессиональному выгоранию и умения управлять собственной эффективностью и ресурсами

⁶ Приказ Министра просвещения РК № 399 от 16 сентября 2022 года.

Задачи Программы:

1. Изучить базовые понятия и теоретические основы, необходимые для развития эффективного мышления и когнитивной гибкости педагога.
2. Развить метанавыки педагога, включая критическое и креативное мышление, когнитивную гибкость и эмоциональный интеллект как основу профессиональной эффективности в условиях изменений.
3. Укрепить внутреннюю мотивацию к саморазвитию, повысить уровень осознанности, рефлексии и ответственности за качество собственной педагогической деятельности.
4. Обеспечить интеграцию эффективных практических инструментов в педагогическую практику, направленную на повышение качества обучения и воспитания обучающихся.

Ожидаемые результаты:

1. знают базовые понятия и теоретические основы, необходимые для развития эффективного мышления и когнитивной гибкости;
2. владеют практическими инструментами и подходами, направленные на формирование навыков данной программы, с целью практического внедрения и эффективного использования их в педагогической практике;
3. углубили личностные и профессиональные навыки, включая умение анализировать, принимать осознанные решения и адаптироваться к изменениям.
4. применяют освоенные подходы в педагогической практике, способствуют развитию гибких навыков у обучающихся и формированию современной образовательной среды.

5. Структура и содержание Программы

Программа состоит из 4 модулей:

Модуль 1. «Управление личностным развитием: целеполагание, планирование, тайм-менеджмент»

Цели и задачи модуля

1. Сформировать базовые компетенции и навыки по развитию личностного потенциала и использованию внутренних ресурсов человека в целях достижения своих жизненных целей.
2. Познакомить с понятием «личностный потенциал», «миссия» человека, самоактуализация и самореализация;

3. Научить пользоваться практическими инструментами и практиками для стимулирования принятия самостоятельных решений, выстраивание жизненных целей и определения ценностей;

4. Изучить практические инструменты в целях самоопределения, возможности справляться с трудными жизненными ситуациями, достигать поставленных целей, развития своей личности и самореализации.

Данный модуль направлен на развитие учителя и его навыков по управлению собственным личностным развитием. Обучение по данному модулю состоит из двух частей: теоретической и практической.

Теоретическая часть содержит описание понятий и инструментов, которые помогут лучше ознакомиться с базовыми навыками, понять, как формулировать цели и задачи, как их достигнуть и как управлять этим процессом, временем и ресурсами для этого предназначенными, отработать их в практических упражнениях, усилить свой потенциал, а значит, и потенциал своих учеников.

Практическая часть представлена такими инструментами, как, «Матрица Эйзенхауэра», «Пирамида Дилтса» и комплекс упражнений для формулирования собственной миссии. Упражнения дадут возможность каждому участнику лучше понимать и принимать себя; выявляют внутренние разногласия, а также помогают избежать разрушительные психологические аспекты, которые препятствуют раскрытию полному спектру возможностей для самореализации и развитию личностного роста.

Ожидаемые результаты

По окончании модуля слушатели

Знают:

- понятие личностного развития и как им управлять;
- что необходимо сделать, чтобы прийти к «Личной миссии»;
- как найти свои сильные стороны;
- как определить свои жизненные ценности;
- как формулировать свое «видение»;
- что такое новая парадигма в «тайм-менеджменте».

Умеют:

- использовать специальные упражнения для корректировки своих целей и миссии;
- осознавать свои ценности и видение;
- использовать специальные упражнения для диагностики жизненного баланса;

- использовать инструмент «Пирамида Дилтса» для управления своим личностным развитием.

Модуль 2. «Профилактика эмоционального выгорания в педагогической деятельности»

Цели и задачи модуля

1. Сформировать базовые компетенции, необходимые для формирования устойчивости к выгоранию.
2. Познакомить с понятием профессионального выгорания, его характеристиками, симптомами, этапами протекания;
3. Поспособствовать снижению профессионального стресса у участников программы;
4. Изучить практические инструменты и практики для формирования устойчивости к профессиональному выгоранию.

Модуль направлен на профилактику выгорания и базируется на модели BASIC Ph. Основные аспекты модели подтверждаются результатами исследования, показывающие стратегии профилактики выгорания, которые эффективны на индивидуальном уровне. Кроме того, представлен обзор превентивных стратегий, которые необходимо внедрять и культивировать. Также модуль поможет раскрыть уникальную комбинацию ресурсов формирования устойчивости и обратить внимание на каналы, которые следует еще раскрыть.

Модуль включает как теоретические представления о выгорании, факторах, способствующих выгоранию, этапах, симптомах и диагностике, так и конкретные инструменты по профилактике и устойчивости к выгоранию. Практические инструменты представлены с готовыми заданиями и упражнениями.

Ожидаемые результаты

По окончании модульного курса слушатели

Знают:

- что такое профессиональное выгорание, его характеристики, симптомы, этапы протекания;
- практические инструменты и практики для формирования устойчивости к профессиональному выгоранию;
- подходы к становлению личностного потенциала педагога и формированию психологической безопасности рисков и угроз образовательной среды;

- особенности влияния процесса эмоционального выгорания педагога на его взаимодействие с участниками образовательного процесса.

Умеют:

- владеть способами обработки и анализа полученных данных по определению уровня «профессионального выгорания» и оказанию психологической помощи в кризисных ситуациях;
- определять/составлять свою уникальную комбинацию ресурсов формирования устойчивости и профилактики эмоционального/профессионального выгорания;
- эффективно использовать инструменты по профилактике и устойчивости к выгоранию;
- организовывать сотрудничество с участниками образовательного процесса, проводить диагностику, оказывать психологическую помощь и применять психопрофилактические методы и приемы.

Модуль 3. «Критическое мышление как профессионально-ориентированный тип мышления, способствующий продуктивной деятельности педагога»

Цели и задачи модуля

1. Сформировать базовые компетенции, необходимые для развития критического мышления и дальнейшего использования полученных знаний в планировании уроков.
2. Определить «что такое критическое мышление»?
3. Изучить технологию развития критического мышления;
4. Изучить практические инструменты и практики по развития критического мышления.

Данный модуль ориентирован на развитие навыков критического мышления, практическое применение полученных знаний, соотнесение их с уже имеющимся опытом и осознание значимости совершенствования данной компетенции. Модуль состоит из двух основных составляющих. Первая часть - краткое теоретическое обоснование. Вторая часть – практическая часть с упражнениями, позволяющими понять методические инструкции, способствующие развитию критического мышления.

Теоретическая часть дает представление о критическом мышлении, базовых компетенциях критического мышления и техниках развития критического мышления.

Практическая часть включает вопросы для обсуждения, направленные на рефлексию слушателей, выявление новой информации и подведение итогов

работы, ориентирован на развитие навыков критического мышления, практическое применение полученных знаний, соотнесение их с уже имеющимся опытом и осознание значимости совершенствования данной компетенции.

Ожидаемые результаты

По окончании модульного курса слушатели

Знают:

- что такое критическое мышление;
- навыки, умения и компетентности критического мышления;
- технологию развития критического мышления и ее этапы;
- приемы и методы развития критического мышления.

Умеют:

- определять простые действия по планированию уроков для развития критического мышления;
- применять различные приёмы обучения на соответствующих этапах;
- подготовить соответствующие трёхфазовой структуре урок/серию уроков, семинары и т.д., используя действующий план и имеющиеся материалы.

Модуль 4. «Креативность: способность к поиску нестандартных решений педагогических задач творческим путем. Развитие мышления роста/гибкое мышление»

Цели и задачи модуля

1. Сформировать базовые компетенции, необходимые для определения и развития креативного (творческого мышления), как способность к творческому поиску, нестандартному решению педагогических задач, а также формирование мышления роста.

2. Познакомить участников с концепцией креативного мышления (дивергентное мышление) и теорией о фиксированном или гибком мышлении;

3. Изучить техники креативного мышления;

4. Изучить и освоить практические инструменты и практики для формирования и развития креативного мышления.

Модуль состоит из двух частей: теоретической части с примерами, что поможет опознать наличие креативного мышления и способствовать его развитию, и практической части, представленной с готовыми заданиями и упражнениями, которые можно будет в дальнейшей работе применять на практике.

Теоретическая часть модуля включает в себя основные понятия и типы креативного мышления, которые были предложены зарубежными

учеными/исследователями. Кроме того, будут рассмотрены основные формы, техники и практические инструменты, направленные на формирование креативного мышления.

В практическом сегменте данного модуля представлены упражнения для закрепления и отработки техник, нацеленных на развитие у педагогов умения применять в своей профессиональной деятельности стандартные и нестандартные методы, создавать соответствующую организацию учебного процесса, в котором ученик занимает центральное место с точки зрения его активной деятельности, развивать индивидуальные способности своих учеников, а также приобретать глубокие и всесторонние знания.

Ожидаемые результаты

По окончании модульного курса слушатели

Знают:

- концепцию креативного мышления (дивергентное мышление);
- теорию о фиксированном или гибком мышлении;
- 5+ техник креативного мышления.

Умеют:

- применять на практике одну из 5 техник креативности;
- категорировать идеи по матрице оценивания идей;
- использовать шаблон создания проекта урока.

Учебный план Программы (комбинированный формат обучения)

№	Тематика занятий	Количество часов				Всего
		офлайн		онлайн		
		Лекция	Практическая работа	Самостоятельная работа	Тестирование	
1	Модуль 1 Управление личностным развитием: целеполагание, планирование, тайм-менеджмент.	2	3	3	1	10
2	Модуль 2 Профилактика эмоционального выгорания в педагогической деятельности.	3	3	3	1	10

3	Модуль 3 Критическое мышление как профессионально-ориентированный тип мышления, способствующий продуктивной деятельности педагога.	3	3	3	1	10
4	Модуль 4 Креативность: способность к поиску нестандартных решений педагогических задач творческим путем. Развитие мышления роста/гибкое мышление.	2	3	3	1	10
	Итоговое тестирование				2	2
ВСЕГО (в часах)		10	12	12	6	40

Учебный план Программы (онлайн формат обучения)

№	Тематика занятий	Количество часов				Всего
		Видео-лекции / Вебинары	Интерактивные задания / Практические занятия	Самостоятельная работа	Тестирование	
1	Модуль 1 Управление личностным развитием: целеполагание, планирование, тайм-менеджмент.	2	3	2	1	8
2	Модуль 2 Профилактика эмоционального выгорания в педагогической деятельности.	2	6	1	1	10
3	Модуль 3 Критическое мышление как профессионально-ориентированный тип мышления, способствующий продуктивной деятельности педагога.	2	5	2	1	10
4	Модуль 4 Креативность: способность к поиску нестандартных решений педагогических задач творческим путем. Развитие мышления роста/гибкое мышление.	2	6	1	1	10

	Итоговое тестирование				2	2
	ВСЕГО (в часах)	12	8	20	6	6

Примечание: 1 академический час - 45 минут

6. Организация учебного процесса

Курсы повышения квалификации организуются в режиме:

1) Комбинированный формат обучения, в соответствии с учебным планом. Продолжительность курса составляет 40 академических часов, подразумевает (с тренером), дистанционное (на портале), самостоятельное.

2) Онлайн обучение, в соответствии с учебным планом, подразумевает дистанционное обучение (на портале) и самостоятельное обучение. Общая продолжительность программы составляет 40 академических часов.

При организации образовательного процесса в комбинированном и онлайн режимах, в целях контроля и оценки знаний слушателей проводится итоговое тестирование. Задания для самостоятельной работы и тестовые задания включены в курс обучения. Обучение в дистанционном формате осуществляется на портале <https://smartustaz.kz/>.

Образовательный процесс включает интерактивные формы и методы обучения: лекция, практическая работа, тренинг, решение кейсов, обсуждение видеофрагментов, самостоятельное обучение.

Для определения уровня сформированности профессиональных компетентностей слушателей разработаны критерии оценки и параметры усвоения содержания Программы.

7. Учебно-методическое обеспечение Программы

Модуль 1. Управление личностным развитием: целеполагание, планирование, тайм-менеджмент. Данный модуль позволит сотрудникам и педагогам школ, сформировать базовые знания и навыки (базовые компетенции) необходимые для улучшения понимания вопросов о личностном росте, управлении целями и временем, а также получить конкретные инструменты по отработке практических навыков.

Модуль 2. Профилактика эмоционального выгорания в педагогической деятельности. Данный модуль позволит сотрудникам и педагогам школ сформировать представление о профессиональном выгорании, а также получить базовые знания и навыки (базовые компетенции), необходимые для профилактики выгорания и формирования устойчивости к выгоранию.

Модуль 3. Критическое мышление как профессионально-ориентированный тип мышления, способствующий продуктивной деятельности педагога. Модуль нацелен на ознакомление педагогов с подходами и приёмами преподавания, которые позволяют создавать ситуации мышления на уроке. Данный модуль также затрагивает формирование навыков общения, процесс социализации обучения и приобретение самостоятельных навыков исследования учебных вопросов.

Модуль 4. Креативность: способность к поиску нестандартных решений педагогических задач творческим путем. Развитие мышления роста/гибкое мышление. Модуль направлен на формирование базовых компетенций, необходимые для определения и развития креативного (творческого) мышления.

8. Оценивание результатов обучения

Для определения уровня сформированности профессиональной компетентности слушателей разработаны критерии оценки и параметры усвоения содержания программы. В данной программе для оценки уровня усвоения обучающей программы разработано итоговое тестирование, состоящее из вопросов и заданий, со следующими критериями оценивания:

Результат тестирования оценивается в зависимости от количества правильно выполненных тестовых ответов, так оценка «отлично» ставится, если обучающийся набрал от 90-100%, «хорошо» - 70-80%, «удовлетворительно» - от 50-60%, «неудовлетворительно» - менее 50%.

Критерии оценки тестовых заданий: выполнение задания, отражающего тематику, собственную точку зрения и уникальность изложения (не менее 80%).

Для оценки практических знаний слушателей в рамках данной программы используются следующие инструменты:

Онлайн интерактивные упражнения: Эти задания оценивают уровень усвоения материала и проверяют способность участников применять знания на практике. Участники должны принимать решения и выполнять задания в условиях, приближенных к реальности. Оценивание проводится по результатам выполнения упражнений, что позволяет выявить, насколько обучающиеся способны правильно и последовательно использовать изученные подходы.

Кейс-задания: Слушателям предлагаются реальные или смоделированные образовательные кейсы, которые требуют от них применения теоретических знаний и практических навыков для анализа и решения конкретных проблем. Оценивание строится на основании следующих критериев:

- Умение применить знания в конкретных условиях;
- Обоснованность и аргументированность решений;
- Эффективность предложенных мер для достижения результата.

9. Посткурсовое сопровождение

1) Средства связи:

На данном этапе деятельность по посткурсовому сопровождению предусматривает осуществление взаимодействия тренерского состава, реализующего обучение по программе, с непосредственными слушателями, посредством различных средств связи (электронная почта, мессенджеры, социальные сети (Facebook, Telegram, WhatsApp и т.д., портал обучения www.smartustaz.kz, мультимедийные записи и т.п.).

2) Ресурсное обеспечение:

- Электронная ссылка на сборник/методическое пособие;
- Доступ к видеоматериалам (на портале www.smartustaz.kz)

3) Привлечение педагогов к организации совместных мероприятий (вебинаров, конференций, презентаций, тренингов, онлайн семинаров и т.д.) совместно с разработчиками программ и экспертами в данной области;

4) Вовлечение педагогов к сотрудничеству по представлению приобретенного профессионального опыта.

10. Список основной и дополнительной литературы

1. Закон Республики Казахстан от 27 июля 2007 года № 319-III «Об образовании».
2. Закон Республики Казахстан от 27 декабря 2019 года № 293-VI «О статусе педагога».
3. Закон Республики Казахстан от 8 августа 2002 года № 345-II «О правах ребенка в Республике Казахстан».
4. Постановление Правительства Республики Казахстан от 27 декабря 2019 года № 988 «Об утверждении Государственной программы развития образования и науки Республики Казахстан на 2020 - 2025 годы».
5. Постановление Правительства Республики Казахстан от 28 марта 2023 года № 249 «Об утверждении Концепции развития дошкольного, среднего, технического и профессионального образования Республики Казахстан на 2023 – 2029 годы».
6. Приказ Министра образования и науки Республики Казахстан от 11 мая 2020 года № 190 «О некоторых вопросах педагогической этики». (Источником выдержек правовых норм в данном учебном модуле является: Информационно-правовая система нормативно-правовых актов Республики Казахстан Әділет (Министерство юстиции Республики Казахстан): <http://adilet.zan.kz/rus>)

7. Приказ Министра просвещения Республики Казахстан от 16 сентября 2022 года № 399. Зарегистрирован в Министерстве юстиции Республики Казахстан 23 сентября 2022 года № 29767 «Об утверждении типовых учебных программ по общеобразовательным предметам и курсам по выбору уровней начального, основного среднего и общего среднего образования».
8. Приказ Министра просвещения Республики Казахстан от 24 февраля 2025 года № 31 «Об утверждении Профессиональных стандартов для педагогов организаций образования».
9. Конституция Республики Казахстан (1995).
10. Всеобщая декларация прав человека (1948).
11. Конвенция ООН О правах ребенка (1989).
12. Конвенция ООН О правах инвалидов (2006).
13. Абилова З.Т. Reflection as a key competence of future teachers // Era of Science. 2024. № 40. С. 167–171.
14. Алехина С.В. О мониторинге инклюзивного процесса в образовании // Инклюзивное образование: методология, практика, технологии. 2011.
15. Байяр А., Кереева О.Ж., Егенисова А.К. Проблемы профессиональной адаптации начинающих педагогов общеобразовательных школ в Казахстане // Bulletin Series of Pedagogical Sciences. 2024. Т. 83. № 3.
16. Баягантаев Г.Г., Иванова А.В. Развитие профессиональных компетенций молодых педагогов в сельской школе в условиях дистанционного обучения // Современный ученый. 2022. № 2. С. 96–101.
17. Бикбаева Л.К. "Точка роста" – ресурс формирования новых компетенций педагога // Наставничество как инструмент решения приоритетных задач в области образования. Уфа, 2024. С. 95–97.
18. Вовк Е.В. Учебные задачи как инструмент формирования профессиональных компетенций будущих педагогов // Актуальные вопросы науки, общества и образования. Пенза, 2025. С. 195–203.
19. Гейн К. Равенство и разнообразие в практике социальной работы. Learning matters, 2010.
20. Голдштейн С.Б. Сила стереотипов: упражнение по навешиванию ярлыков // Преподавание психологии. 1997. Т. 24. С. 256–258.
21. Гоффман И. Стигма: заметки об управлении испорченной идентичностью. Simon and Schuster, 2009.
22. Громов И.А., Мацкевич И.А., Семёнов В.А. Западная социология: Учебное пособие для вузов. Изд-во ДНК, 2003.
23. Дайана Халперн. Психология критического мышления. СПб.: Питер, 2000. 512 с.

24. Жураковская В.М. Развитие критического мышления обучающегося как фактор формирования его функциональной грамотности: теория и проектирование. Учебно-методическое пособие. Москва, 2023.
25. Ефременко Е.В. Методические рекомендации по применению технологии развития критического мышления. МЛТТ.
26. Ennis R. Critical Thinking and Subject Specificity: Clarification and Needed Research. 1989. <https://journals.sagepub.com/doi/10.3102/0013189X018003004>
27. Formation of research competencies in teachers-undergraduates / Allahverdiyeva L.Z. // 3i: Intellect, Idea, Innovation. 2023. № 1. С. 238–242.
28. Ильясов Д.Ф., Селиванова Е.А. и др. Формирование функциональной грамотности учащихся. Челябинск, 2022.
29. Илья Яковлев. Финансовая трансформация. <https://ilyayakovlev.ru/fintrans-info>
30. Кабанов М. и др. Уменьшение стигматизации и дискриминации. <http://www.autism.ru/read.asp?id=6&vol=0>
31. Коваль С. Главное внимание — главным вещам / Стивен Кови и др. М.: Альпина Паблишер, 2011.
32. Кристина Иваненко. Психология лидерства. Антихрупкость. <https://ion.ranepa.ru/news/kak-vyzhit-v-vuca-mire-prezentatsiya-programmy-dopolnitelnogo-obrazovaniya-psikhologiya-liderstva-an/>
33. Круглова Д. Как живут казахстанцы с психическими расстройствами // Informburo.kz. 2017. <https://informburo.kz/stati/pochemu-v-kazahstane-stigmatiziruyut-lyudey-s-psihicheskimi-rasstroystvami.html>
34. Майкл Хайтт. Твой лучший год. Эксмо, 2018. 240 стр.
35. Материалы проекта "Чтение и письмо для развития критического мышления". ИОО «Фонд Содействия», 1997.
36. Материалы тренинга "Формирование компетенций". ЮНИСЕФ, Колумбийский университет, 2020.
37. Мирсеитова С. Обучение как поиск и поиск для обучения. 2011.
38. Митина Л.М. Смысложизненные проблемы деятельности педагога в период пандемии // Смыслообразование и его контексты. Москва, 2022. С. 83–87.
39. Моисеева А.Н. Оказание адресной помощи педагогам // Новые форматы подготовки педагогических кадров. Грозный, 2024. С. 86–93.
40. Мусабалинова А. Профилактика стигматизации. Учебный модуль. ЮНИСЕФ, Казахстан, 2020.
41. Муштавинская И.В. Использование рефлексивных технологий. Челябинск: Два комсомольца, 2011.
42. Муштавинская И.В. Технология развития критического мышления на уроке. <https://sch1400z.mskobr.ru/files/...>
43. Международное исследование TALIS-2018: первые результаты Казахстана. Минобрнауки РК. Нур-Султан, 2019.

44. Новиков Е. Отверженные. Здравый смысл. 2004. № 4 (33).
45. Организация Объединённых Наций. Доклад всемирной встречи на высшем уровне. 1995. A/CONF.166/9.
46. Печинкина О.В. Современный этап медиаобразования в Финляндии. <https://www.mediagram.ru/...>
47. Петти Джеффри. Teaching today: A practical guide. Nelson Thornes, 2004.
48. Петров В. Методы активизации творческого процесса. Ridero.
49. Питер А. Фасиоун. Критическое мышление: отчёт об экспертном консенсусе. <http://evolkov.net/...>
50. Роберт Дилтс. НЛП: управление креативностью. Apple Books.
51. Саламанская декларация о принципах образования лиц с особыми потребностями. ЮНЕСКО, 1994.
52. Салиева А. и др. Педагоги будущего: опыт Сингапура // Вестник Атырауского университета. 2024. Т. 75. № 4. С. 111–122.
53. Scriven M., Paul R. Defining Critical Thinking // 8th Annual International Conference on Critical Thinking and Education Reform. 1987.
54. Smanova A. и др. The importance of professional training... // Bulletin of the L.N. Gumilyov Eurasian National University. 2024. № 4 (149). С. 49–59.
55. Стив Павлина. Список ценностей. <https://stevepavlina.com/blog/2004/11/list-of-values/>
56. Талёб Н.Н. Антихрупкость. Азбука-Аттикус, 2012. 770 с.
57. Туник Е.Е. Лучшие тесты на креативность. СПб.: Питер, 2013.
58. Холодная М.А. Психология интеллекта. Москва; Томск, 1997.
59. Центр Левания. Отчет по вопросам инклюзии в РБ. Май, 2016.
60. ЮНИСЕФ и др. Психосоциальные аспекты сооперации с семьей и детьми. Методические рекомендации. 2019–2020.